

Πιο Οικολογικά...

Πιο Οικονομικά...

Βάση του κειμένου αυτού αποτέλεσε η έκδοση του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Δήμων & Περιφερειών (CEMR)
«*Save Energy, Save the Climate, Save Money. Guide for Local & Regional Governments*» March 2006

Μετάφραση — Επιμέλεια

Μάρθα Γιαννακοπούλου — Κατερίνα Μήτσου

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΗΜΩΝ & ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΟΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

Για Οικοδομικά...

Για Οικονομικά...

Ένας κορός για δύο

Η Ελλάδα είναι μία από τις πιο πλούσιες, από άποψη βιοποικιλότητας, χώρες της Ευρώπης. Αυτός ο πλούτος παραμένει αναξιοποίητος ενώ θα μπορούσε να αποδειχθεί το συγκριτικό πλεονέκτημα για μια άλλου τύπου ανάπτυξη. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση (ΤΑ) έχει σημαντικό ρόλο να παίξει τόσο προς την πλευρά της υιοθέτησης όσο και της προώθησης μορφών βιώσιμης ανάπτυξης. Το ράλι της τιμής του πετρελαίου φέρνει για μια ακόμα φορά στην επικαιρότητα την εξάρτηση της χώρας και την ανάγκη ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών ενέργειας και κυρίως των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ). Παράλληλα, οι δεσμεύσεις της χώρας στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου του Κιότο είναι συγκεκριμένες και σαφείς. Η ΚΕΔΚΕ προς αυτή την κατεύθυνση έχει πάρει έγκαιρα μία σειρά μέτρα, όπως διοργάνωση συνεδρίου με αντικείμενο τις ΑΠΕ (Οκτώβριος 2005, Μυτιλήνη), ενώ έχει συστηματοποιήσει τη συνεργασία της με ΜΚΟ, ΚΑΠΕ και το σύλλογο ηλεκτροπαραγωγών από ΑΠΕ. Ένα από τα αποτελέσματα αυτής της συνεργασίας είναι η γνωμοδότηση σχετικά με το νομοσχέδιο για τις ΑΠΕ με κύριους άξονες:

- Απλοποίηση διαδικασιών και μείωση της γραφειοκρατίας
- Θέσπιση κινήτρων
- Ενημέρωση των πολιτών

Παρεμβαίνει επίσης σε σειρά τομέων που έχουν άμεση σχέση με τη διαχείριση της ενέργειας όπως η συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή μέρα χωρίς αυτοκίνητο, τη διοργάνωση συνεδρίου για τις αστικές συγκοινωνίες (Σεπτέμβριος 2005, Πάτρα) και έχει ιδρύσει και συμμετέχει ενεργά στο δίκτυο πόλεων για τη βιώσιμη κινητικότητα και το ποδήλατο.

Η ΤΑ έχει έναν ιδιαίτερο ρόλο στη διαχείριση της ενέργειας. Ένα ρόλο καταναλωτή, εμψυχωτή, διαμορφωτή πολιτικού πλαισίου αλλά και της κοινής γνώμης, προγραμματιστή, υπεύθυνου για την Τοπική Ανάπτυξη. Δεν είναι τυχαίο ότι σε όλα τα Ευρωπαϊκά κράτη στο περιβάλλον και στη διαχείριση ενέργειας οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο. Η αποκέντρωση των δράσεων για το περιβάλλον βοηθάει στην απλοποίηση των διαδικασιών και στην καλύτερη ενημέρωση του πολίτη. Η λήψη αποφάσεων στο πλησιέστερο στον πολίτη επίπεδο βοηθά στην αποτελεσματικότερη διαχείριση του. Η αποκέντρωση όμως δεν μπορεί να σημαίνει διάχυση ευθυνών και να μη συνοδεύεται από τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια.

Η διαχείριση της ενέργειας από τους ΟΤΑ μπορεί να έχει άμεσα αποτελέσματα τόσο περιβαλλοντικά, όσο και οικονομικά. Η συμμετοχή της ΤΑ μπορεί να είναι καθοριστική. Με τον οδηγό αυτό η ΚΕΔΚΕ προσπαθεί να συμβάλλει, με τον τρόπο της και να παροτρύνει τους ΟΤΑ να υιοθετήσουν πολιτικές και δράσεις που θα προστατεύουν το περιβάλλον, θα εξοικονομούν χρηματικούς πόρους και θα προάγουν την ποιότητα ζωής των δημοτών τους.

Γάρις Κουκουλόπουλος

Πρόεδρος ΚΕΔΚΕ

9 + 1 πρώτα βήματα του ΟΤΑ για την εξοικονόμηση ενέργειας & χρήματος

Τι γυρεύει η αλεπού στο παζάρι;

- Ο ΟΤΑ ως καταναλωτής, υπεύθυνος για την παροχή υπηρεσιών και πρότυπο
- Ο ΟΤΑ ως φορέας σχεδιασμού, ανάπτυξης και ρυθμιστής
- Ο ΟΤΑ ως σύμβουλος και εμπνευστής
- Ο ΟΤΑ ως παραγωγός και προμηθευτής

Μπορεί ένας ΟΤΑ να περιορίσει τις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου;

Πόροι και προγράμματα που χρηματοδοτούν δράσεις ορθολογικής διαχείρισης της ενέργειας

Υποστηρικτικοί μηχανισμοί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο

9+1 πρώτα βήματα του ΟΤΑ για την εξοικονόμηση ενέργειας & χρήματος

1. **Καθορισμός οράματος, στόχων και στρατηγικής**, όπως δημιουργία θέσεων εργασίας, μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ρύπανσης, σταθερή και αυτάρκης οικονομία.
2. **Ανάπτυξη σχεδίου δράσης** με μετρήσιμους και ρεαλιστικούς στόχους, χρονοδιάγραμμα και αρμοδιότητες. Παρακολούθηση της προόδου των δράσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα και ανάδραση.
3. **Χρέωση υπευθύνου** για την προώθηση της πολιτικής βιώσιμης ενέργειας στην τοπική κοινωνία.
4. **Ορθολογική χρήση ενέργειας** και μέτρα μείωσής της στα δημοτικά κτίρια και εγκαταστάσεις, ώστε ο ΟΤΑ να αποτελεί πρότυπο για τους κατοίκους του.
5. **Προώθηση μέτρων ενεργειακής εξοικονόμησης** και στα ιδιωτικά κτίρια, εφαρμογή κτιριακών ελέγχων.
6. **Ενθάρρυνση χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** στον ΟΤΑ.
7. **Καλύτερη συντήρηση και ανανέωση** των οχημάτων του ΟΤΑ, εφαρμογή σχεδίου πράσινης κινητικότητας.
8. **Πληροφόρηση και ενημέρωση** των κατοίκων (χρήση διαδικτύου και μέσων μαζικής ενημέρωσης). Συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στο έργο του ΟΤΑ για βιώσιμη ενέργεια.
9. **Συνεργασία και ανταλλαγή εμπειριών** μέσω δικτύων.

***Και τι κάνουμε τα χρήματα που εξοικονομούμε;
Τι επιπλέον κίνητρο δίνουμε στους δημότες;***

+1. **Επανεπένδυση των πόρων** που έχουν εξοικονομηθεί σε οικο-επενδύσεις και κυρίως στην αύξηση πρασίνου.

Τι γυρεύει η αλεπού στο παζάρι;

Ο ΟΤΑ ως καταναλωτής, υπεύθυνος για την παροχή υπηρεσιών και πρότυπο

Οι ΟΤΑ διαχειρίζονται κτίρια και εγκαταστάσεις που καταναλώνουν μεγάλα ποσά ενέργειας, για θέρμανση, ζεστό νερό και φωτισμό. Η εφαρμογή προγραμμάτων ορθολογικής χρήσης ενέργειας σε αυτά, μπορεί επομένως να οδηγήσει σε σημαντική εξοικονόμηση τόσο ενέργειας όσο και χρηματικών πόρων. Εκτός αυτού, είναι σημαντικό οι ΟΤΑ να αποτελέσουν οι ίδιοι πρότυπο για την τοπική κοινωνία. Για το σκοπό αυτό έχει θεσπιστεί η οδηγία της Ε.Ε. (Directive on Energy Performance of Buildings 2002/91/EC), που παρέχει κίνητρα για τη μείωση κατανάλωσης ενέργειας στα δημόσια/δημοτικά κτίρια.

Επιπλέον, οι ΟΤΑ θα πρέπει να θέσουν το κατάλληλο πλαίσιο για σωστή ενεργειακή πολιτική στην παροχή υπηρεσιών, όπως στον εξωτερικό φωτισμό και τη δημοτική συγκοινωνία.

Ιδέες για συγκεκριμένες ενέργειες και μέτρα που μπορούν να ληφθούν:

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

- Καθορισμός υπευθύνου
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση της κατανάλωσης ενέργειας των δημοσίων – δημοτικών κτιρίων
- Δημιουργία και δυνατότητα πρόσβασης σε βάση δεδομένων σχετικά με την ενεργειακή κατανάλωση των δημοσίων δημοτικών κτιρίων
- Ενημέρωση και πληροφόρηση υπαλλήλων και κατοίκων σχετικά με την πολιτική εξοικονόμησης ενέργειας του ΟΤΑ
- Τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού και επανεπένδυση των χρημάτων που έχουν εξοικονομηθεί σε άλλα μέτρα βιώσιμης διαχείρισης της ενέργειας

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ / ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ

- Μέτρηση και έλεγχος της κατανάλωσης ενέργειας
- Χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- Ανάπτυξη τοπικών προδιαγραφών για τη λειτουργία, κατασκευή και αναπαλαίωση κτιρίων, με στόχο τη μείωση κατανάλωσης ενέργειας

Απλά μέτρα που βοηθούν στην καλύτερη ενεργειακή συμπεριφορά των κτιρίων

- Μόνωση κτιρίου
- Προσθήκη διπλών υαλοστασίων
- Συντήρηση λεβήτων κεντρικής θέρμανσης
- Αντικατάσταση πεπαλαιωμένων λεβήτων κεντρικής θέρμανσης
- Σκιασμός, ανοιχτόχρωμα εξωτερικά επιχρίσματα

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΦΩΤΙΣΜΟΣ

- Σχεδιασμός βελτίωσης του εξωτερικού φωτισμού
- Χρήση λαμπτήρων χαμηλής κατανάλωσης, όπως λάμπες φθορίου
- Προληπτική συντήρηση
- Ανιχνευτές κίνησης
- Χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας - Φωτοβολταϊκά τόξα

Επειδή τα έξοδα και η κατανάλωση ενέργειας για τον εξωτερικό φωτισμό ενός ΟΤΑ είναι μεγάλα, υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες εξοικονόμησης πόρων μέσω της σωστής συντήρησης του δικτύου. Παρόλο που οι αποτελεσματικές ενεργειακά εναλλακτικές λύσεις που υπάρχουν, έχουν μεγαλύτερο αρχικό κόστος, μακροχρόνια αποδεικνύονται οικονομικά πιο συμφέρουσες, εξαιτίας της καλύτερης απόδοσής τους. Ενδεικτικά αναφέρουμε, ότι οι λάμπες χαμηλής κατανάλωσης έχουν διάρκεια ζωής 15 φορές μεγαλύτερη από τις συμβατές.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε την ιστοσελίδα: www.elcfed.org

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΤΩΝ ΟΤΑ

- Επιλογή συμβολαίων αγοράς προϊόντων με ενεργειακές προδιαγραφές, όπως την απαίτηση μεγαλύτερης δυνατής ενεργειακής αποτελεσματικότητας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκδώσει οδηγό για «πράσινες αγορές», στον οποίο εξηγείται ο τρόπος ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών όρων στις διαδικασίες που αφορούν τις δημόσιες προμήθειες. Ο οδηγός αυτός βρίσκεται στη διεύθυνση: <http://europa.eu.int/comm/environment/gpp/guidelines.htm#handbook>.

Επίσης πρόσβαση σε βάση δεδομένων σχετικά με περιβαλλοντικές προδιαγραφές διαφόρων προϊόντων στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/environment/green_purchasing/cfm/fo/greenpurchasing/index.cfm.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

- Τακτικό και ουσιαστικό έλεγχο των δημοτικών οχημάτων και ανανέωσή τους
- Χρήση οχημάτων χαμηλών εκπομπών αερίων
- Χρήση των μαζικών μέσων μεταφοράς

Τοπικά παραδείγματα

Το 1990, το δημοτικό συμβούλιο του Leicester της Αγγλίας (280.000 κατοίκους) έθεσε ως στόχο τη μείωση κατά 50% της κατανάλωσης ενέργειας και των εκπομπών CO₂, έως το 2025. Επιπλέον, δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στην παρακολούθηση κατανάλωσης ενέργειας της πόλης, μέσω ενός πληροφοριακού συστήματος, το οποίο τροφοδοτούσε με δεδομένα το δημοτικό συμβούλιο κάθε 30 λεπτά, για την κατανάλωση ενέργειας των δημοτικών κτιρίων και ορισμένων μικρομεσαίων επιχειρήσεων της πόλης. Στόχος ήταν η προβολή του οφέλους που προκύπτει μέσω της μείωσης κατανάλωσης ενέργειας, νερού και εκπομπών CO₂.

Το δημοτικό συμβούλιο του Leicester κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το παραπάνω σύστημα είναι οικονομικά αποτελεσματικό. Ο χρόνος απόσβεσης της επένδυσης υπολογίζεται σε περίπου 5 χρόνια. Αρχικά υπάρχει σημαντική εξοικονόμηση πόρων, ιδιαίτερα από την σωστή χρήση του νερού και του αερίου.

Για περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα:

<http://www.leicester.gov.uk/housing/PDFs/EnergyMetering.pdf>

Ο ΟΤΑ ως φορέας σχεδιασμού, ανάπτυξης και ρυθμιστής

Στρατηγικές αποφάσεις του ΟΤΑ σχετικά με την πολεοδομία και την οικιστική επέκταση, μπορούν να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας στις μεταφορές. Συνδυάζοντας τους οικιστικούς χώρους με τους χώρους εργασίας και υπηρεσιών (μικτή χρήση) στον πολεοδομικό σχεδιασμό, βελτιώνεται η κινητικότητα των πολιτών και μειώνεται η κατανάλωση ενέργειας.

Ο ρυθμιστικός ρόλος των ΟΤΑ έγκειται στην εισαγωγή συγκεκριμένων προδιαγραφών και κινήτρων, όσον αφορά στην ενεργειακή απόδοση και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Στην περιοχή Borough του Merton της Αγγλίας, απαιτείται τα νέα εργοστάσια, αποθήκες, γραφεία και κτίρια, πάνω από ένα συγκεκριμένο μέγεθος, να χρησιμοποιούν ανανεώσιμες μορφές ενέργειας για την παροχή τουλάχιστον του 10% της απαιτούμενης ενέργειας.

Ιδέες για συγκεκριμένες ενέργειες και μέτρα που μπορούν να ληφθούν:

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- Εισαγωγή ενεργειακών κριτηρίων στον πολεοδομικό σχεδιασμό (χρήσεις γης, αστικός σχεδιασμός, κινητικότητα)
- Προώθηση της μικτής χρήσης (συνδυασμός οικιστικών, εργασιακών χώρων).
- Σχέδια για την αποφυγή της διάσπαρτης ανάπτυξης του ΟΤΑ
 - Ανάπτυξη και ανάπλαση παλιών βιομηχανικών περιοχών
 - Χωροθέτηση νέων περιοχών στο ήδη αναπτυγμένο δίκτυο μεταφορών
- Διαχείριση και έλεγχος της κυκλοφορίας στο κέντρο
- Σχεδιασμός μεταφορών
 - Προτεραιότητα στους ποδηλατιστές και στους πεζοδρόμους
- Αποκλειστική χρήση των εργασιακών χώρων στάθμευσης

ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- Προσανατολισμός των κτιρίων προς τον ήλιο
- Κριτήρια για την καλύτερη ενεργειακή απόδοση στις νέες κατασκευές
- Προώθηση νέων μορφών ενέργειας στις νέες κατασκευές, όπως χρήση ηλιακών συστημάτων (θερμοσίφωνες κα.)
- Ανάπτυξη πιλοτικών προγραμμάτων, για εγκαταστάσεις χωρίς εκπομπές CO₂ και σιτίπια χωρίς κεντρική θέρμανση (passive house)

Τοπικά παραδείγματα

Για την προώθηση της χρήσης ηλιακής ενέργειας για ζεστό νερό, η πόλη της Βαρκελώνης (Ισπανία) ξεκίνησε το πρόγραμμα Barcelona Solar Ordinance, όπου υιοθέτησε με νόμο την απαίτηση τα νέα κτίρια και αυτά που ανακαινίζονται σημαντικά, να χρησιμοποιούν ηλιακή ενέργεια για το 60% της ανάγκης τους σε παροχή ζεστού νερού. Αυτός ο τοπικός νόμος εγκρίθηκε από το δημοτικό συμβούλιο τον Ιούλιο του 2000 και έλαβε ισχύ τον Αύγουστο του 2000. Από εκείνη τη στιγμή πολλοί άλλοι δήμοι άρχισαν να εφαρμόζουν το νόμο αυτό στην Catalonia και στις γύρω περιοχές. Τελικά, το 2005 ο νόμος αυτός υιοθετήθηκε από ολόκληρη την Ισπανία. Αυτό το παράδειγμα αποτελεί απόδειξη ότι οι τοπικές πρωτοβουλίες μπορούν να συντελέσουν στην γέννηση ενιαίου νομοθετικού πλαισίου.

Από την έναρξη του προγράμματος αυτού στην Βαρκελώνη έχουν τοποθετηθεί 20.000 m² ηλιακών πινάκων, η εξοικονόμηση ενέργειας είναι μεγαλύτερη από 15.000MWh/το χρόνο και υπάρχει μείωση των εκπομπών CO₂ κατά 3.000 τόνους το χρόνο.

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα:

www.barcelonaenergia.com

Ο ΟΤΑ ως σύμβουλος και εμπυχωτής

Οι ΟΤΑ μπορούν να πληροφορήσουν και να δώσουν κίνητρα στους κατοίκους και τις επιχειρήσεις, για τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν την ενέργεια πιο αποτελεσματικά, με στόχο όχι μόνο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, αλλά και μεγαλύτερο οικονομικό όφελος.

Η αφύπνιση των πολιτών και η σωστή πληροφόρηση, είναι σημαντικοί παράγοντες ενίσχυσης και υποστήριξης των πολιτικών βιώσιμης ενέργειας από την τοπική κοινωνία. Στα πλαίσια αυτά είναι σημαντική η συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών, όπως με τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ). Τέλος, η περιβαλλοντική εκπαίδευση αποτελεί μια σημαντική επένδυση για την υιοθέτηση καλών πρακτικών από τους νέους και την ένταξη στα καταναλωτικά τους πρότυπα

Ιδέες για συγκεκριμένες ενέργειες και μέτρα που μπορούν να ληφθούν:

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Συμβουλευτική παροχή για τη χρήση ενέργειας, εφαρμογή σε άδειες ακινήτων, διαχείριση απορριμμάτων και κινητικότητα
- Προώθηση σχολικών προγραμμάτων και άλλων προγραμμάτων προβολής εξοικονόμησης ενέργειας και περιορισμού των αερίων του θερμοκηπίου
- Ενημέρωση και περιβαλλοντική εκπαίδευση χωροτακτών, αρχιτεκτόνων και άλλων συναφών επαγγελματιών
- Παροχή κινήτρων, εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων για την εξοικονόμηση ενέργειας, τον συνδυασμό θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας και τις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας
- Ετήσιος διαγωνισμός για το πιο σχολείο του δήμου είχε καλύτερη ενεργειακή συμπεριφορά

ΑΦΥΠΝΙΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΜΠΑΝΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

- Αφύπνιση των πολιτών μέσω δημοσιεύσεων, άρθρων στον τοπικό τύπο και με τη διοργάνωση ειδικών εκδηλώσεων
- Συμμετοχή σε ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες και διοργανώσεις, όπως την «Display Campaign» και την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας, για την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με ενεργειακά θέματα και τις μεταφορές
- Δημοσιοποίηση των τοπικών επιτυχημένων προγραμμάτων, έτσι ώστε να διαχυθεί η εμπειρία και στους άλλους δήμους

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

- Συνεργασία με δημότες, τοπικούς οργανισμούς και ενώσεις (ενώσεις δημοτών, σύλλογοι, εταιρείες, αγρότες κα.)
- Συνεργασία με άλλους δήμους εντός ή εκτός της χώρας και ανταλλαγή εμπειριών
- Συνεργασία με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ), Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ), Σύνδεσμος ηλεκτροπαραγωγών από ΑΠΕ

Τοπικά παραδείγματα

Η πόλη Tampere (Φινλανδία - 200.000 κατοίκους) ίδρυσε Κέντρο Αστικού Περιβάλλοντος (Moreenیا), σε συνεργασία με την περιφερειακή εταιρεία διαχείρισης απορριμμάτων και άλλους δήμους. Το Κέντρο παρέχει πληροφοριακές υπηρεσίες, οργανώνει εκπαιδευτικά σεμινάρια και εκδηλώσεις, όπως την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας, Ημέρα χωρίς αυτοκίνητο και Εβδομάδα Εξοικονόμησης Ενέργειας.

Ο ΟΤΑ ως παραγωγός και προμηθευτής

Ο ΟΤΑ μπορεί να προωθήσει την τοπική παραγωγή ενέργειας και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η χρήση βιομάζας αντί πετρελαίου στα συστήματα που συνδυάζουν την κεντρική θέρμανση με την ηλεκτρική ενέργεια, αποτελεί ένα καλό παράδειγμα. Η τοπική παραγωγή ενέργειας θα έχει θετικά αποτελέσματα τόσο στην ανάπτυξη της τοπικής απασχόλησης, όσο και στην κοινωνική ανάπτυξη. Θα βοηθήσει ακόμη στη μείωση της εξάρτησης του ΟΤΑ από άλλες ενεργειακές πηγές.

Ιδέες για συγκεκριμένες ενέργειες και μέτρα που μπορούν να ληφθούν:

ΤΟΠΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- εγκατάσταση μικρής κλίμακας συστημάτων θέρμανσης σε κτίρια και χωρικές ενότητες
- παρακολούθηση της χρήσης και της κατανάλωσης ενέργειας

Διαδικασία ελέγχου

Η πρόοδος που επιτυγχάνεται στην ενεργειακή διαχείριση είναι καλό να παρακολουθείται. Η χρήση κατάλληλων δεικτών μπορεί να διευκολύνει τους ΟΤΑ στην αξιολόγηση των μέχρι τώρα αποτελεσμάτων των ενεργειών τους, αλλά και στο να αποφασίσουν για την πορεία των μελλοντικών τους δράσεων.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- κατανάλωση ενέργειας στα δημοτικά κτίρια
- συνολική ηλεκτρική κατανάλωση
- προϋπολογισμός δημοτικής ενεργειακής διαχείρισης

ΤΟΠΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- ποσοστό συμμετοχής των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας στην συνολική κατανάλωση ενέργειας από δημοτικές υπηρεσίες
- περιοχές με εγκατεστημένους ηλιακούς συλλέκτες
- ενέργεια προερχόμενη από τη χρήση βιομάζας

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- καθορισμός περιοχών υπό ανάπτυξη όπου η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αποτελεί προτεραιότητα ή είναι υποχρεωτική

Τοπικά παραδείγματα

Το 1999 η πόλη της Στουγκάρδης (Γερμανία) βρήκε ένα τρόπο να εκμεταλλευτεί τη ξυλεία που παράγεται στην πόλη για την κτιριακή θέρμανση. Κάθε χρόνο 60.000 m³ κομμένων ξύλων και θάμνων συλλέγεται από τα πάρκα της πόλης (590.000 κατοίκους) και μπορεί να χρησιμοποιηθεί στα δημοτικά πάρκα ή πάει στον κάδο απορριμμάτων. Το 30% περίπου από αυτή την ξυλεία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για θέρμανση. Έτσι το ξύλο χρησιμοποιείται ως πηγή ενέργειας και ταυτόχρονα μειώνεται το κόστος των απορριμμάτων.

Μπορεί ένας ΟΤΑ να περιορίσει τις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου;

Ένας αυξανόμενος αριθμός ευρωπαϊκών ΟΤΑ έχει αρχίσει να αναπτύσσει προγράμματα που στοχεύουν στον περιορισμό των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου. Έχουν υπογραφθεί δεσμεύσεις και σχέδια δράσης που προσφέρουν ουσιαστικές λύσεις σε προβλήματα που σχετίζονται με τις κλιματικές αλλαγές. Μέσα σε αυτά ορίζονται οι τοπικές προτεραιότητες και δράσεις που στοχεύουν στη μείωση των επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών, όπως είναι η δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την πληροφόρηση και ενημέρωση σχετικά με τις κλιματικές αλλαγές, αλλά και η βελτίωση σχεδίων πολιτικής προστασίας.

Οι στόχοι και οι δράσεις που αναφέρονται στην ενέργεια αποτελούν πάντα ένα σημαντικό μέρος των προγραμμάτων αυτών. Η ενασχόληση με τη βιώσιμη ενέργεια είναι άλλωστε ένας ουσιαστικός τρόπος για να αρχίσει ο περιορισμός των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου σε τοπικό επίπεδο. Ωστόσο μια ολοκληρωμένη πολιτική που θα αφορά τις κλιματικές αλλαγές θα πρέπει επίσης να λάβει υπόψη της τον αντίκτυπο, σε παγκόσμιο επίπεδο, της χρήσης τοπικής ενέργειας. Για το λόγο αυτό οφείλει να συμπεριλάβει στο περιεχόμενό της, δράσεις που αφορούν για παράδειγμα τη διαχείριση των αποβλήτων και την πληροφόρηση για θέματα σχετικά με τις κλιματικές αλλαγές.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε τις ιστοσελίδες:

<http://www.climate-compass.net>

<http://www.climatealliance.org>

Τοπικά παραδείγματα:

Η πόλη της Βιέννης (Αυστρία) ξεκίνησε ένα πρόγραμμα περιορισμού των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου (Klip) το 1999. Ανάμεσα στο 1990 και το 2002 οι ετήσιες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) στη Βιέννη, μειώθηκαν σε ποσοστό 3%. Από τα πιο αποτελεσματικά μέτρα που εφαρμόστηκαν ήταν η καλύτερη χρήση των σταθμών ενέργειας, η θερμομόνωση των κτιρίων και η βελτίωση των δημόσιων μεταφορών. Μελλοντικά θα δοθεί έμφαση στα μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας, ενώ τα νοικοκυριά, οι επιχειρήσεις, οι βιομηχανίες, οι υπηρεσίες, οι δημόσιοι θεσμοί και οι μεταφορές θα επαναπροσδιοριστούν ανάλογα με τις ικανότητες τους όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας, ώστε να αναπτυχθεί στη συνέχεια ένα νέο πλαίσιο μέτρων προς αυτήν την κατεύθυνση.

Το Δημοτικό Συμβούλιο της Βενετίας (Ιταλία) εφάρμοσε τον Οκτώβριο του 2003 μια ενεργειακή στρατηγική που στόχευε από τη μια στη μείωση των αερίων που προκαλούνται από το φαινόμενο του θερμοκηπίου και από την άλλη στην προώθηση μιας πιο υπεύθυνης προσέγγισης σχετικά με τη χρήση της ενέργειας. Τοπικές αρχές, εκπρόσωποι βιομηχανιών, υπεύθυνοι για την παροχή υπηρεσιών και πολίτες διαμόρφωσαν κοινή στρατηγική ύστερα από συνεργασία. Η στρατηγική αυτή εισήγαγε δράσεις που είτε έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή, είτε βρίσκονται υπό σχεδιασμό. Και στις δύο περιπτώσεις οι διάφορες δράσεις επαναξιολογούνται σύμφωνα με τους εκάστοτε στόχους που έχει θέσει η πόλη σχετικά με τον περιορισμό των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου. Η Ενεργειακή Στρατηγική της πόλης περιλαμβάνει μια σειρά από οδηγίες που αφορούν, ανάμεσα σε άλλα, την υιοθέτηση των καλύτερων ενεργειακών τεχνικών και την πληροφόρηση των καταναλωτών σχετικά με την ορθολογική χρήση της ενέργειας. Επιπλέον τονίζεται η σημασία βελτιώσεων σε περιοχές με κατοικίες, όπως είναι για παράδειγμα η καλύτερη μόνωση και η εγκατάσταση ηλιακών θερμοσιφώνων, που θα μειώσουν μέχρι το 2010, τη χρήση ενέργειας σε ποσοστό 39%.

Υποχρεώσεις της Ε.Ε. και της Ελλάδας

Στο πλαίσιο των δεσμεύσεων, που απορρέουν από το Πρωτόκολλο του Κιότο, η Ε.Ε. έχει δεσμευτεί, βάσει του άρθρου 4 του Πρωτοκόλλου, για μείωση των εκπομπών της κατά 8% την περίοδο 2008-2012. Ο διακανονισμός των επιμέρους υποχρεώσεων, στο εσωτερικό της Ε.Ε. αποτέλεσε το αντικείμενο συμφωνίας, στο Συμβούλιο Υπουργών Περιβάλλοντος τον Ιούνιο του 1998 (burden-sharing agreement). Οι υποχρεώσεις όλων των κρατών-μελών της Ε.Ε. με βάση τη συμφωνία παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Κατανομή των υποχρεώσεων των κρατών-μελών της Ε.Ε. για τη μείωση των εκπομπών 6 αερίων στην περίοδο 2008-2012 σε σχέση με το έτος βάσης.

Λουξεμβούργο	-28.0%
Γερμανία	-21.5%
Δανία	-21.5%
Αυστρία	-13.0%
Ηνωμένο Βασίλειο	-12.5%
Βέλγιο	-7.0%
Ιταλία	-6.5%
Ολλανδία	-6.0%
Γαλλία	0%
Φιλανδία	0%
Σουηδία	+5.0%
Ιρλανδία	+14%
Ισπανία	+15%
Ελλάδα	+25%
Πορτογαλία	+28%

Η μεγάλη ηλικία των κτιρίων, ο χαμηλός βαθμός διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), ο χαμηλός βαθμός απόδοσης των ενεργειακών συσκευών που χρησιμοποιούνται και η μη ορθολογική ενεργειακή συμπεριφορά, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ένα σημαντικό δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας και μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στη χώρα μας. Στην προσπάθεια αυτή οι ΟΤΑ έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο τόσο ως καταναλωτές, όσο και ως διαμορφωτές της κοινής γνώμης. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι, σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Μείωσης Εκπομπών Αερίων Θερμοκηπίου, οι αποδόσεις μέτρων που μπορούν να ληφθούν και να συμβάλλουν στον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Δυναμικό Εξοικονόμησης Ενέργειας και Μείωσης Εκπομπών στην Ελλάδα για το Έτος 2010

Οικιακός & Τριτογενής Τομέας	Θερμικό όφελος (κtoe)	Ηλεκτρικό όφελος (κtoe)	Εκπομπές (κtn CO ₂ – eq)
Βελτίωση θερμικής συμπεριφοράς κτιρίων οικιακού τομέα	30		95
Βελτίωση θερμικής συμπεριφοράς κτιρίων τριτογενή τομέα	2	1	11
Συντήρηση λεβήτων κεντρικής θέρμανσης	41		130
Αντικατάσταση λεβήτων κεντρικής θέρμανσης	19		61
Σκiasμός, ανεμιστήρες οροφής, νυκτερινός αερισμός		5	57
Χρήση κλιματιστικών υψηλής απόδοσης		11	116
Χρήση ηλεκτρικών συσκευών υψηλής απόδοσης		26	291
Χρήση λαμπτήρων υψηλής απόδοσης		134	1467
Αυτοματοποίηση φωτισμού		2	23
Ηλιακοί συλλέκτες θέρμανσης χώρων & νερού	6	2	44
Ηλιακοί συλλέκτες – θέρμανση νερού		115	1258
Φωτοβολταϊκά συστήματα		1	8
Τηλεθέρμανση οικισμών με βιομάζα	3	9	318
Αυξημένη χρήση ΦΑ για θέρμανση χώρων	11		82
Χρήση ΦΑ για δρόσισμα	-84	28	106

Πόροι και προγράμματα που χρηματοδοτούν δράσεις ορθολογικής διαχείρισης της ενέργειας

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται μερικά από τα κυριότερα Ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά σχήματα.

Το Διαρθρωτικό Ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Ταμείο Συνοχής είναι κύριες χρηματοδοτικές πηγές της Ευρώπης σε θέματα που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη και την οικονομική και κοινωνική συνοχή. Εκτός από το Ταμείο Συνοχής, που χρηματοδοτεί προγράμματα υποδομών σχετικά με το περιβάλλον και τις μεταφορές, υπάρχουν δύο ακόμη

Διαρθρωτικά Ταμεία:

- το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και
- το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία υποστηρίζουν οικονομικά πολύχρονα προγράμματα, που αποτελούν μέρος των στρατηγικών ανάπτυξης που δημιουργούνται ύστερα από τη συνεργασία τοπικών και περιφερειακών αρχών, κρατών - μελών και προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην παρούσα χρηματοδοτική περίοδο (2000-2006), η Επιτροπή έχει ενθαρρύνει περιφερειακά προγράμματα βιώσιμης ανάπτυξης, τα οποία δίνουν σημασία στην αποτελεσματική διαχείριση της ενέργειας και στη χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας. Τα νέα προγράμματα χρηματοδότησης των διαρθρωτικών ταμείων έχουν ισχύ από το 2007 έως το 2013. Τα προγράμματα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αποτελεσματικής διαχείρισής της, είναι συμβατά με κάθε έναν από τους τρεις στόχους που έχουν τεθεί από τα νέα διαρθρωτικά ταμεία:

- σύγκλιση
- περιφερειακός ανταγωνισμός και απασχόληση
- εδαφική συνεργασία

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία μπορούν να συγχρηματοδοτήσουν πληθώρα πρωτοβουλιών, όπως είναι για παράδειγμα οι περιβαλλοντικές δημόσιες προμήθειες, η βελτίωση της ενεργειακής επίδοσης των κτιρίων, η βιώσιμη αστική μεταφορά, η ενημέρωση και αφύπνιση των πολιτών, αλλά και η υποστήριξη δραστηριοτήτων από τη μεριά των επιχειρήσεων και των δημόσιων αρχών. Το επίπεδο της χρηματοδότησης ποικίλλει ανάλογα με την περιοχή και τους στόχους, από 50% του ποσού (περιφερειακός ανταγωνισμός), μέχρι 85% του ποσού στην περίπτωση οικονομικής ενίσχυσης απομακρυσμένων περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με τα χρηματοδοτικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάρχουν στις παρακάτω ηλεκτρονικές διευθύνσεις:

- Χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Περιβάλλον: Ένα εγχειρίδιο για την περίοδο 2007 – 2013:
<http://assets.panda.org/downloads/eufundingforenvironmentweb.pdf>
- Βιώσιμη ενέργεια και Διαρθρωτικά Ταμεία – Οδηγίες:
<http://www.bacchus.aidl.be/guidelines.htm3>

Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το «**Intelligent Energy - Europe**» (IEE) είναι ένα υποστηρικτικό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μη-τεχνολογικές δράσεις στο πεδίο της ενέργειας. Το πρόγραμμα προβλέπεται να εφαρμοστεί κατά την περίοδο 2007 - 2013. Το IEE αποτελείται από τρεις τομείς:

- βελτίωση της ενεργειακής διαχείρισης και ορθολογική χρήση της ενέργειας, ιδίως σε κτίρια και βιομηχανικές ζώνες
- προώθηση νέων και εναλλακτικών πηγών ενέργειας
- υποστήριξη πρωτοβουλιών που αφορούν όλα τα ενεργειακά θέματα σχετικά με τις μεταφορές, τα καύσιμα και την προώθηση ανανεώσιμων μορφών καυσίμων (βιολογικά καύσιμα)

Επιπλέον πληροφορίες για το συγκεκριμένο πρόγραμμα υπάρχουν στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/energy/intelligent/index_en.html

Η Επιτροπή παρουσίασε πρόσφατα την επίσημη πρότασή της για το «**7^ο Πλαίσιο Προγραμμάτων για την Έρευνα και την Ανάπτυξη**», που αφορά την περίοδο 2007 – 2013. Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στις καινοτομίες και τις γνώσεις σχετικά με την ανάπτυξη και εφαρμόζεται μέσω τεσσάρων συγκεκριμένων προγραμμάτων:

- συνεργασία
- ιδέες
- ανθρώπινο δυναμικό και
- ικανότητα

Το πρόγραμμα συνεργασίας χωρίζεται με τη σειρά του σε εννέα υπό-προγράμματα και υποστηρίζει τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων, βιομηχανιών, ερευνητικών κέντρων και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τον υπόλοιπο κόσμο. Ένα από τα εννέα αυτά υπό-προγράμματα αφορά την ενέργεια. Τονίζεται ξεκάθαρα η ανάγκη έρευνας πάνω στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τα «έξυπνα» ενεργειακά δίκτυα, την αποτελεσματική διαχείριση της ενέργειας και την ενεργειακή πολιτική.

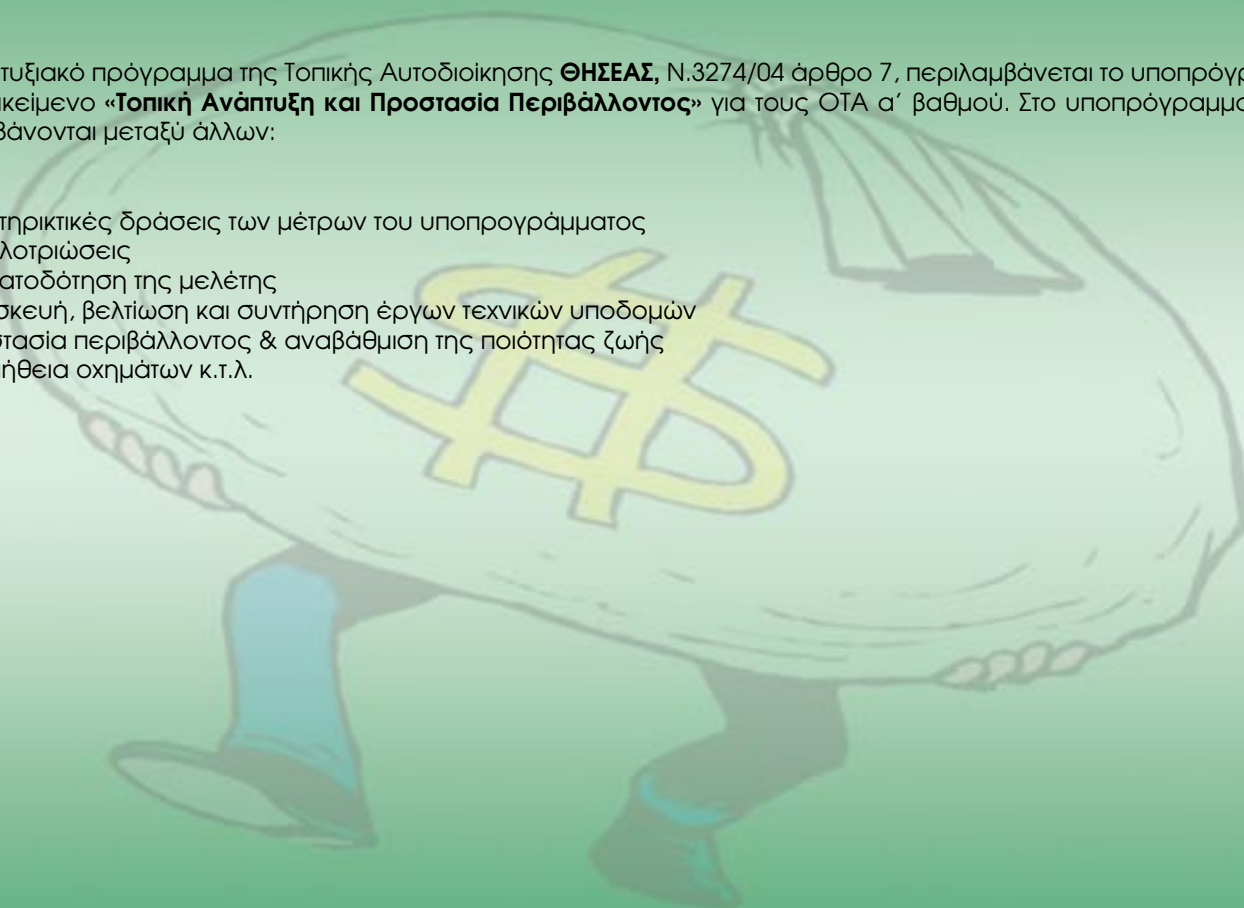
Επιπλέον πληροφορίες για το συγκεκριμένο πρόγραμμα υπάρχουν στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.cordis.lu/fp7/guidance.htm>

Χρηματοδότηση ΟΤΑ για περιβαλλοντικές δράσεις από εθνικούς πόρους

Στο αναπτυξιακό πρόγραμμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης **ΘΗΣΕΑΣ**, Ν.3274/04 άρθρο 7, περιλαμβάνεται το υποπρόγραμμα 2 με αντικείμενο **«Τοπική Ανάπτυξη και Προστασία Περιβάλλοντος»** για τους ΟΤΑ α' βαθμού. Στο υποπρόγραμμα αυτό περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

- Υποστηρικτικές δράσεις των μέτρων του υποπρογράμματος
- Απαλλοτριώσεις
- Χρηματοδότηση της μελέτης
- Κατασκευή, βελτίωση και συντήρηση έργων τεχνικών υποδομών
- Προστασία περιβάλλοντος & αναβάθμιση της ποιότητας ζωής
- Προμήθεια οχημάτων κ.τ.λ.

Δίκτυα τοπικών αρχών που εμπλέκονται σε πολιτικές βιώσιμης ενέργειας

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός δικτύων ΟΤΑ και ενώσεων που εργάζονται στο πεδίο της ενέργειας, της μεταφοράς, και του περιορισμού των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Τα δίκτυα και οι ενώσεις αυτές προωθούν καλές πρακτικές και διευκολύνουν την ανταλλαγή εμπειριών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Με τη συμμετοχή τους όχι μόνο στα δίκτυα, αλλά και στις διάφορες Ευρωπαϊκές Καμπάνιες, οι ΟΤΑ μπορούν να δημιουργήσουν συνεταιρισμούς, να ανταλλάξουν εμπειρίες και να λάβουν επιπλέον μέτρα σχετικά με τη βιώσιμη ενέργεια.

Για να διευκολύνει την τοπική ενεργειακή δράση το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών (CEMR), σε συνεργασία με τα μέλη του και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εγκαινίασε ένα δίκτυο, με συμβούλους και ειδικούς στην ενέργεια. Οι στόχοι του δικτύου είναι οι εξής:

- λήψη δεδομένων από ΟΤΑ, με στόχο τη διαμόρφωση της Κοινοτικής Νομοθεσίας, των προγραμμάτων, των δράσεων και των πρωτοβουλιών της
- τη συλλογή και διάδοση πληροφοριακού υλικού σχετικά με τους ΟΤΑ της Ευρώπης
- τη διευκόλυνση της ανταλλαγής εμπειριών ανάμεσα στα μέλη του
- τη συνδρομή για την ανάπτυξη ενός κοινού οράματος για το μέλλον των ενεργειακών πρακτικών
- την προώθηση ευρείας εφαρμογής των δεσμεύσεων του Aalborg σε σχέση με την ενέργεια, τις μεταφορές και τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου www.aalborgplus10.dk.

Η «**Energie-Cities**» είναι μια μη κερδοσκοπική ένωση Ευρωπαϊκών Δήμων δεσμευμένων σε πολιτικές βιώσιμης ενέργειας και πρόθυμων να μοιραστούν τις εμπειρίες τους. Η ένωση αποτελείται από 120 πόλεις-μέλη που δραστηριοποιούνται στα πλαίσια της.

Οι κύριες δραστηριότητες της είναι οι εξής:

- ανταλλαγή εμπειριών στο πεδίο της ενεργειακής διαχείρισης, προώθηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και προστασία του περιβάλλοντος
- διάδοση πληροφοριακού υλικού που αφορά τις ενεργειακές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και καμπάνιες για την εφαρμογή τους
- διοργάνωση συναντήσεων, συνεδρίων και ομάδων εργασίας
- ανάλυση και διάδοση δημοτικών προγραμμάτων και καλών πρακτικών στον τομέα της αποτελεσματικής διαχείρισης ενέργειας και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- συνεργασία με ΟΤΑ που συμμετέχουν σε αντίστοιχα προγράμματα

Η «**Συμμαχία για το Κλίμα**» είναι ένα δίκτυο Ευρωπαϊκών πόλεων και δήμων που συνεργάζονται με σκοπό τη διατήρηση των παγκόσμιων κλιματολογικών συνθηκών. Το δίκτυο επιδιώκει μια ουσιαστική προσέγγιση των ενεργειακών πολιτικών, βασισμένο στις δεσμεύσεις και τις διαφορετικές προσεγγίσεις που απαντώνται σε τοπικό επίπεδο. Η πρωτοβουλία αποτελεί μέρος των προσπάθειών της βιώσιμης ανάπτυξης. Η «**Συμμαχία για το Κλίμα**» έχει τουλάχιστον 1.300 μέλη από 14 Ευρωπαϊκές χώρες, τα οποία βοηθά να διαμορφώσουν ολοκληρωμένες στρατηγικές για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, αλλά και να λάβουν πληθώρα μέτρων για την εφαρμογή τους, κυρίως στους τομείς της ενέργειας και της μεταφοράς.

Ευρωπαϊκές Καμπάνιες

Η «**Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας**» είναι μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία που απευθύνεται στους ΟΤΑ. Κάθε χρόνο οι τοπικές αρχές ενθαρρύνονται να οργανώσουν μια εβδομάδα εκδηλώσεων με θέμα τη βιώσιμη κινητικότητα. Ο στόχος είναι να διευκολυνθεί ο διάλογος σχετικά με την κινητικότητα και τη μη χρήση των Ι.Χ. Η «**Ημέρα χωρίς αυτοκίνητο**» αποτελεί και το σημαντικότερο γεγονός της εβδομάδας.

Επιπλέον πληροφορίες για την «**Ημέρα χωρίς αυτοκίνητο**» υπάρχουν στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.mobilityweek-europe.org>

Η «**Βιώσιμη Ενέργεια – Ευρώπη 2005 – 2008**» είναι μια καμπάνια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που έχει ως στόχο την αφύπνιση και ενημέρωση του κοινού σχετικά με την ενέργεια, αλλά και την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί από την ενεργειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της ενεργειακής διαχείρισης και των εναλλακτικών καυσίμων. Η πρωτοβουλία επιδιώκει εξάλλου την ανταλλαγή εμπειριών και τη διάδοση καλών πρακτικών. Κύριο όργανο της καμπάνιας αυτής είναι ο «**Συνεταιρισμός για τη Βιώσιμη Ενέργεια**», που έχει σχεδιάσει για να συμμετέχει ενεργά σε αντίστοιχες δραστηριότητες και να προωθεί προγράμματα και προϊόντα που αφορούν τη βιώσιμη ενέργεια.

Επιπλέον πληροφορίες υπάρχουν στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.sustenenergy.org>

Χρήσιμες Συνδέσεις – Πληροφοριακό Υλικό

Εργαλεία και Μέθοδοι

Μεθοδολογία για τις τοπικές κλιματικές πολιτικές

- <http://www.climatealliance.org>
- <http://www.climate-compass.net>
- <http://www.climatemenu.com>
- <http://www.aim-solarcity.net/basics/intro.html>

Καλές Πρακτικές και Οδηγίες

- Energie-Cites – τοπικά παραδείγματα:
<http://www.energie-cites.org>
- Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Πληροφόρησης για τα Τοπικά Δίκτυα Μεταφορών:
<http://www.eltis.org/en/indexcse.htm>
- Βάση δεδομένων για τις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας:
http://europa.eu.int/comm/energy/res/sectors/bioenergy_successful_projects_en.htm
- Τοπικές, περιφερειακές και εθνικές υπηρεσίες για την ενέργεια (EE25):
<http://www.managenergy.net/emap/maphone.html>
- Βάση δεδομένων καλών πρακτικών, που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία:
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/projects/stories/index_en.cfm
- Διαχείριση κινητικότητας – μελέτες υποθέσεων που αφορούν την κινητικότητα:
http://www.epomm.org/epomm_examples_all.phtml?sprache=en
- Πρωτοβουλίες για τη βιώσιμη κινητικότητα στο τοπικό περιβάλλον:
<http://www.smile-europe.org>
- Πιο φιλικό για το περιβάλλον αστικό δίκτυο μεταφορών:
<http://www.civitas-initiatives.org>